

er af en ringe Betydning; tværtimod anseer jeg det for at være af overmaade stor Betydning, baade i politisk og militair Henseende. Nu er det vel saa, at den høitagtede Krigsminister i Motiverne har udtrykt sig saaledes, at han paa ingen Maade er bunden til at have to Leire, idet han strøg i Begyndelsen af Motiverne siger, at han vil „forestaae sig be- myndiget til foreløbig i næste Finantsaar til Prøve at oprette 1 eller 2 Leire“, men længere henne seer man dog af forskjel- lige Udtryk, at han aabenbart er kommen overmaade langt, idetmindste langt længere, end jeg og de, der tænke som jeg, kunne ønske det; ind paa denne Tanke om to Leire. Man kan godt forstaae, at den ærede Minister, især i de første Aar, kan helde dertil; thi det er en af de store Vanstueligheder, der have om- givet ham, og hvis Overvindelse — troer jeg — har givet ham en af hans Adkomster til vor Anerkjendelse og Tak, at han i Ordningen af vort Forsvarsvæsen maa gaae ud fra, at Stillingen i Europa er saaledes, at vi saa at sige maae bevæge os med Tanken om, at Krigen, om den end kan være meget fjern, dog ogsaa kan staae lige for Døren, og at det i saa Fald kan være forbundet med nogen Vanstuelighed og selv Betænelighed, om vi f. Ex. tænkte os, at den hele Styrke i Leirtiden var samlet paa eet Sted, hvorfra den maastee kun med Vanstuelighed og Offer af Tid og Penge kunde bringes til det Sted, hvor Forsvaret var nød- vendigt. Men jeg maa tilstaae, at jeg ikke troer, at denne Betænelighed har saa megen Grund eller saa Meget paa sig, som det kunde syn. s. Jeg troer, at det ved Krigsministerens Omsigt vil være nogenlunde let at sikke sig, at Vanstuelighederne i saa Henseende ikke egent- lig blive farlige; men da er det jo dog klart, at Øvelser, foretagne med 9,000 Mand paa et passende Sted, ere langt mere frugtbare for Hærens og Forsvarsvæsenets Udvikling, end naar de stee f. Ex. med 5—6,000 Mand paa eet Sted og med 3—4,000 Mand paa et andet Sted. Jeg skal ikke lægge Vægt paa, at den sidste, mindre Styrke her i Sjælland endog er indskrænket til Infanteri og Artilleri, medens det dog er klart, at alle Vaabenarters Tilstedeværelse — altsaa ogsaa Cavalleri —

maa være af ikke ringe Betydning. Det vil let sees, at der kan gives, og at der virkelig er alvorlige Hensyn tilstede, der fra mangfoldige Synspunkter tale imod at holde den ene Deel af Hæren saa at sige ganske for sig og den anden Deel ganske for sig. Jeg troer, at det gaaer i dette Forhold som overalt ellers, jo mere sammenarbejdet og sammenvojet til Een- hed og Heelhed Hæren kan blive, desto brug- barere vil den aabenbart vise sig at være. Men fremfor Alt vil det vise sig, at det da vil være muligt for vore Overbefalende at til- egne sig Noget af det, de vistnok hidtil have maattet mangle og vel ogsaa have manglet i højere Grad, end ønskeligt er, nemlig den Evne at kunne føre større Corps, eller at kunne — hvad jeg troer de Militaire kalde det — be- væge sig i Terrainet. Intet af dette kommer tilstede, naar der ikke idetmindste er nogen praktisk Øvelse og Udvikling i denne Retning. Men jeg maa tilstaae, at jeg ogsaa i den Hen- seende har nogen Betænelighed ved, hvad jeg ifølge Motiverne maa antage at være Ministe- rens Tanke. Det synes fra et militairt Stand- punkt ikke at kunne være et helbigt Valg af Terrain, naar der er Tale om Tidsvilde paa Sjælland, skjøndt jeg maa stunde mig med at tilføie, at jeg erkjender det overordentlig Van- stelige i her paa Sjælland at faae et passende Terrain, saa at det nok kan være muligt, at man, naar man dog endelig vil have en Leir her paa Sjælland, vil blive nødt til at tye til Tidsvilde; thi en Betingelse for, at Leirøvel- serne skulle kunne blive saa frugtbare og vel- gjørende for Hæren, og derved for Landet, som vi Alle maae ønske det og saameget mere maae lægge Bind paa, som vi i det Hele ville indskrænke Øvelsetiden, baade i Gunst af Be- folkningen og i Gunst af Finantserne, er — det ere alle Militaire enige om — at have et temmelig udstrakt Terrain til fri og ubin- dret Afbenyttelse og af en saadan naturlig Be- staaenhed, at det saa at sige giver Exempel paa alle de Foretagender, der ville vise sig fornødne i Krig. Jeg kan derfor ikke Andet end antage, at et baade mere udstrakt og, hvad man kalder, afvejlende Terrain, navnlig et Terrain, bestaaende af Bakker, Dale, Stove og Vandløb o. s. v., maa være særdeles ønske-